



Bamble
kommune

Kommuneplangrunnlag for Bamble kommune 2024-2027

Underlag for kommunestyrets diskusjon om behov for endringer i kommuneplanens samfunnsdel. *Høringsutkast datert 03.01.24*



Kommunal planstrategi og
planprogram for
kommuneplanens
samfunnsdel
jf. plan- og bygningsloven
§§4-1, 10-1 og 11-13

INNHold

| | | |
|----------|--|----|
| 1 | Innledning..... | 3 |
| 2 | Gjeldende samfunnsdel og arealdel og plansystemet i Bamble | 4 |
| 2.1 | Kommuneplanens samfunnsdel | 4 |
| 2.3 | Kommuneplanens arealdel..... | 6 |
| 2.4 | Øvrige kommunale planer..... | 6 |
| 3 | Nasjonale forventninger til planleggingen og viktige regionale føringer for Bamble | 6 |
| 4 | Videre prosess for kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og øvrig planarbeid..... | 8 |
| 4.1 | Kommuneplanens samfunnsdel | 8 |
| 4.3 | Kommuneplanens arealdel..... | 10 |
| 4.4 | Øvrig planbehov | 10 |
| 5 | Viktige utviklingstrekk for Bamble kommune | 10 |
| 5.1 | Befolkningsutvikling | 11 |
| 5.2 | Sosial bærekraft..... | 16 |
| 5.3 | Økonomisk bærekraft..... | 26 |
| 5.4 | Miljømessig bærekraft | 31 |
| 5.5 | Samfunnssikkerhet og beredskap | 40 |

1 Innledning

Et nytt kommunestyre skal tidlig i valgperioden ta stilling til om det skal gjøres endringer i kommuneplanen på bakgrunn av nasjonale og regionale føringer, kommunens situasjon og utviklingstrekk og det nye kommunestyrets politikk.

Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede styringsverktøyet for kommunestyret. Den skal både ha lange linjer og hovedmål for kommunens utvikling, og satsingsområder for valgperioden (hvilke samfunnsområder skal ha prioritet, ikke hvordan). Detaljerte mål og tiltak utvikles gjennom strategier og temaplaner under samfunnsdelen. Samfunnsdelen følges opp av administrasjonen gjennom økonomiplanen, annet planarbeid og prioriteringer av arbeid i sektorene.

Kommuneplangrunnlaget danner grunnlag for at det nye kommunestyret får diskutere innholdet i kommuneplanens samfunnsdel og behovet for endringer av denne på bakgrunn av utviklingstrekk for kommunen (kap. 5) og relevante nasjonale og regionale føringer (kap. 3).

Kommuneplanens arealdel bygger på føringer i samfunnsdelen og revideres etter behov. Gjeldende arealdel ble vedtatt i 2022, men er unntatt rettsvirkning for enkelte områder fordi det foreligger innsigelser mot planen, se kap. 2.2.



2 Gjeldende samfunnsdel og arealdel og plansystemet i Bamble

2.1 Kommuneplanens samfunnsdel

Gjeldende [samfunnsdel av kommuneplanen for Bamble](#), *Bamble mot 2040*, ble vedtatt av det forrige kommunestyret i 2021. Planen har utvalgte satsingsområder og langsiktige mål som vist i tabellen under. Til målene er det knyttet 56 strategier for å nå målene.

| Satsingsområde | Mål 1 | Mål 2 | Mål 3 | Mål 4 | Mål 5 |
|---------------------------------------|--|--|--|--|--|
| Attraktive Bamble | Bamble er et attraktivt bosted for unge og barnefamilier, og et sted der eldre føler seg trygge | Bamble er et attraktivt bosted for unge og barnefamilier, og et sted der eldre føler seg trygge | Bamble er en tilrettelegger for nytt og eksisterende næringsliv som sikrer vekst, utvikling samt ivaretar miljø og mennesker | | |
| Inkluderende Bamble | I Bamble har vi selvstendige innbyggere som opplever å mestre egne liv og tilhøre et fellesskap | I Bamble opplever innbyggerne å ha god livskvalitet gjennom hele livet | Bamble har skoler og barnehager av høy kvalitet som gir nødvendige forutsetninger for fremtidig velferd | Innbyggerne i Bamble deltar i samfunnet gjennom arbeid, utdanning og aktivitet | Bamblesamfunnet verdsetter likestilling, mangfold og ulikhet |
| Klima- og miljøvennlige Bamble | Bamble kommune reduserer sine klimagassutslipp i tråd med nasjonalt fastsatte mål | Bamble har en bærekraftig forvaltning av økosystemer i kommunen | Bambles innbyggere har gode holdninger og verdier som tar hensyn til klima og miljø | | |
| Kommunen som organisasjon | Bamble kommune møter innbyggernes forventninger og tjenestebehov på en samskapende og utviklingsorientert måte | Bamble kommune er en attraktiv arbeidsplass med kompetente ledere og medarbeidere som utnytter sitt handlingsrom og viser fleksibilitet og endringsvilje | I Bamble kommune arbeider ansatte mot felles mål og oppfattes som ett lag som bygger kultur for kontinuerlig forbedring | | |

I tillegg ligger det egne arealstrategier knyttet opp til satsingsområdene, som viser hvordan samfunnsdelen skal følges opp i arealdelen. I tabellen nedenfor er disse oppsummert.

| Satsingsområde | Arealstrategi |
|---------------------------------------|---|
| Attraktive Bamble | <ul style="list-style-type: none"> - Fortette og utvikle områdene i og nær Langesundshalvøya og videreutvikle lokalsentre og tettsteder i tråd med kommuneplanens arealdel og regional areal- og transportplan for Grenland - Trinnavis og bærekraftig utvikling av nye kryss knyttet til E18 og tilrettelegging for arealkrevende industri i området fra Skjerkøya til Herre - Bevare naturkvalitetene og legge til rette for at natur- og friluftsområder er tilgjengelige for innbyggere og besøkende - Ivareta Bambles historie og kulturarv i fremtidig arealutvikling - Ivareta mineral-, jord- og skogbruksressursene for kommende generasjoner |
| Inkluderende Bamble | <ul style="list-style-type: none"> - Videreutvikle kommunens tettsteder og lokalsentre - Ha åpenhet rundt kommunens planlegging, og legge til rette for medvirkning - Legge til rette for boligutvikling som fremmer egenmestring for alle aldersgrupper og funksjonsnivå for å bidra til å gi alle like muligheter for bosetting i Bamble |
| Klima- og miljøvennlige Bamble | <ul style="list-style-type: none"> - Legge til rette for et godt kollektivtilbud, som følger utviklingen av boligutbyggingen - Sikre fremkommelighet slik at flere kan gå eller sykle - Stimulere til økt bruk av nullutslippskjøretøy - Legge til rette for konsentrert og effektiv arealutvikling, slik at behovet for transport reduseres - Utvikle eksisterende og nye bolig- og næringsområder på en bærekraftig måte, med aktivt arbeid for å redusere tap av natur og ivareta grønne områder for friluftsliv, fritidsaktiviteter og rekreasjon |

En viktig diskusjon for det nye kommunestyret er om den gjeldende samfunnsdelen tar tak i viktige utfordringer for Bamble, har tydelige lange linjer for utviklingen og om den gir tydelige føringer for satsingsområder i denne valgperioden, d.v.s. hva skal ha prioritet, ikke hvordan.

2.3 Kommuneplanens arealdel

Gjeldende kommuneplanens arealdel ble vedtatt 15.12.22. Flere av nye byggeområder i planen er det fremmet innsigelse til, og for disse områdene er planen unntatt rettsvirkning inntil innsigelsene er avklart. Innsigelsene knytter seg bl.a. til mangelfull utredning av konsekvenser for naturmangfold. Naturmangfoldet i de aktuelle områdene er nå kartlagt, og kommunestyret vil ta stilling til hvordan innsigelsene skal følges opp så snart rapport fra kartleggingen er ferdigstilt. Innsigelse innebærer at myndigheten til å treffe det endelige og rettslig bindende planvedtaket overføres fra kommunen til departementet. Det vil si at innsigelsene må være trukket for at kommunestyret kan gjøre endelig vedtak. Dersom innsigelsene ikke trekkes, vil saken gå videre til mekling og evt. avgjørelse i departementet dersom partene ikke blir enige gjennom mekling.

2.4 Øvrige kommunale planer

I tillegg til kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, består kommunens plansystem av en rekke temaplaner, strategier og handlingsplaner. Fullstendig oversikt over disse ligger på [kommunens hjemmeside](#).

3 Nasjonale forventninger til planleggingen og viktige regionale føringer for Bamble

Nye nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging blir vedtatt ved kongelig resolusjon hvert valgår og skal legges til grunn for planleggingen i fylkeskommuner og kommuner i valgperioden.

I forventningene for 2023-27 peker regjeringen på at Norge har gode forutsetninger for å nå mange av bærekraftsmålene innen 2030. Vi har likevel utfordringer med å nå målene om reduserte klimagassutslipp, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av naturmangfold og mindre ulikhet.

Planleggingen skal bidra til å fremme bærekraftig utvikling. I forventningene vektlegges:

Trygge og inkluderende lokalsamfunn med

- Levende, byer, tettsteder og bygder
- Nok og varierte boliger
- Gode fysiske rammer for hverdagslivet
- Natur- og kulturmiljø som ressurs
- Bedre levekår og folkehelse



Kommunal- og distriktsdepartementet

- Varierte møteplasser og tilbud

Velferd og bærekraftig verdiskaping

- Legge til rette for grønne industrinæringer
- Tilgang på kompetanse, arbeidskraft og gode tjenester
- God infrastruktur som grunnlag for verdiskaping
- Tilrettelegging for natur- og kulturbasert reiseliv
- Verdiskaping i en sirkulær økonomi

Klima, natur og miljø for framtida

- Helhetlig planlegging for å nå klima- og miljømålene
- Forebygge klimagassutslipp og sikre mulighetene for karbonopptak
 - Bevare naturmangfold, friluftslivsinteresser og kulturmiljø
 - Rene og rike vann og vassdrag

Samfunnssikkerhet og beredskap

- Naturfarer og klimatilpasning
- Forsvarets arealbehov
- Vern av dyrka jord
- Rent og trygt drikkevann
- Risiko- og sårbarhetsanalyser som grunnlag for bedre planer

Av de nasjonale forventningene går det fram at regjeringen forventer at kommuneplanens samfunnsdel skal omfatte arealstrategier som gir føringer for kommuneplanens arealdel og at kommunene ved rullering av arealdelen foretar en gjennomgang av ikke-realiserede byggeområder på bakgrunn av behov i kommunen og de nasjonale forventningene og vurderer om det er byggeområder som bør omdisponeres til LNFR-områder (planvask).

[Regionale planer](#) gir føringer for Bamble kommune. Følgende planer framheves som særlig viktige rammer for samfunnsplanleggingen i Bamble fra regionale myndigheter:

- [Regional plan for samordna areal og transport i Grenland](#) 2014-2025 (ATP Grenland). Den regionale planen omfatter Skien, Porsgrunn, Bamble og Siljan og har to hovedmål:
 - Befolkningsvekst skal skapes ved å velge løsninger som sikrer attraktivitet for bedrifter, beboere og besøkende
 - Bærekraft skal skapes ved å velge areal- og transportløsninger som fremmer miljøvennlig transport, trafiksikkerhet, god folkehelse og god samfunnsøkonom

Planen koordinerer utviklingen i kommunene for å bygge opp under regionens attraktivitet gjennom en felles strategi for utvikling av arealbruk og infrastruktur og bestemmelser og retningslinjer der det er viktig med en koordinert innsats og strategi. Planen skal bidra til at målsettinger og tiltak i Bypakke Grenland nås.

- [Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv](#) med 7 innsatsområder, bl.a. redusere utslipp fra kommunalt avløp og avløp i spredt bebyggelse og arealavrenning fra jordbruk, ivareta sårbare arter, utvalgte naturtyper og kulturminner og tiltak for å fremme et aktivt friluftsliv.

4 Videre prosess for kommuneplanens samfunnsdel, arealdel og øvrig planarbeid

4.1 Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplangrunnlaget utgjør kommunal planstrategi for Bamble jf. § 10-1 i plan- og bygningsloven (pbl) og planprogram for kommuneplanens samfunnsdel, jf. pbl §§4-1 og 11-13 og vil bli lagt ut på høring i seks uker før det fastsettes av kommunestyret.

Kommunestyret vil vinteren 2024 og parallelt med høringen diskutere innholdet i gjeldende samfunnsdel og ta stilling til behov for endringer av denne. Dersom det politiske innholdet i den gjeldende samfunnsdelen videreføres, vil det gjøres gjennom vedtak av dette dokumentet.

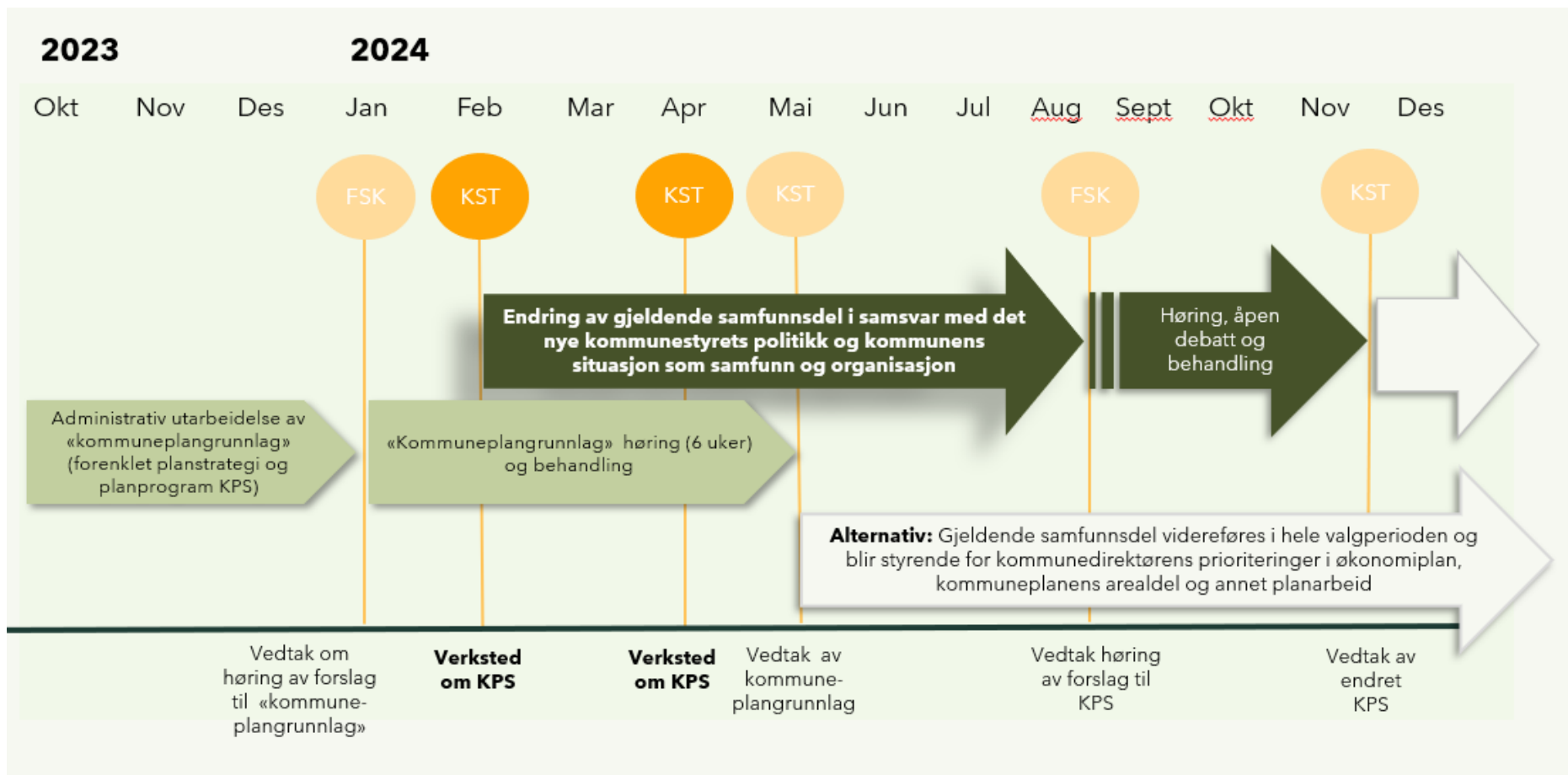
Dersom kommunestyret ønsker å gjøre endringer i kommuneplanens samfunnsdel, vil det utarbeides et utkast som legges ut til debatt og medvirkning, høring og offentlig ettersyn høsten 2024. Det vil formelt varsles oppstart av kommuneplanprosessen etter vedtak av kommuneplangrunnlaget. Av varselet vil det komme fram hvordan kommunen vil legge til rette for debatt om kommunestyrets forslag. Endelig vedtak av ny samfunnsdel vil i så fall bli i nov/des 2024.

Dette opplegget følger anbefalinger fra Kommunesektorens organisasjon der et viktig siktemål er å knytte samfunnsdelen bedre til valgperiodene og det nye kommunestyrets politikk, med kobling til økonomiplanen i samsvar med bestemmelsene i kommunelovens §14-4.

Figur 1 illustrerer prosessen for endring av samfunnsdelen og for et alternativ dersom kommunestyret ønsker å videreføre gjeldende samfunnsdel.

Formannskapet er kommuneplanutvalg i Bamble kommune og legger forslag til kommuneplangrunnlag ut på høring og offentlig ettersyn. Kommunestyret vil selv diskutere innholdet i samfunnsdelen i verksteder vinter/vår 2024 og vedta kommuneplangrunnlaget etter høring. Dersom kommunestyret vil gjøre endringer i samfunnsdelen, behandler de planforslaget som skal legges ut til åpen debatt og høring og gjør endelig vedtak. Formannskapet innstiller til kommunestyret.

Administrativt organiseres arbeidet med kommunedirektørens ledergruppe som styringsgruppe og kommunedirektøren som prosjektansvarlig.



Figur 1 Prosess for kommuneplangrunnlag og diskusjon om kommuneplanens samfunnsdel for Bamble i 2023-24

4.3 Kommuneplanens arealdel

I de nasjonale forventningene til kommunal og regional planlegging forventer regjeringen at en langsiktig arealstrategi inngår som del av kommuneplanens samfunnsdel og legges til grunn for kommuneplanens arealdel. Arealstrategier i samfunnsdelen vil gi føringer og bestillinger til arealdelen. Kommunestyret vil derfor vurdere behov for endringer i arealdelen på bakgrunn av føringene i samfunnsdelen.

4.4 Øvrig planbehov

Vurderingen av øvrig planbehov for strategier og temaplaner knyttes til den årlige rulleringen av handlings- og økonomiplanen, der planbehov blir sett i sammenheng med ressurser til gjennomføring av planprosessene.

5 Viktige utviklingstrekk for Bamble kommune

I dette kapittelet er det gitt en kortfattet oversikt over viktige utviklingstrekk for kommunen som samfunn og tjenesteyter. Hensikten er å gi et grunnlag for de overordnede diskusjonene i kommunestyret om behovet for endringer i kommuneplanens samfunnsdel.

Kunnskapsgrunnlaget bygger på tilgjengelig statistikk og data, annen kunnskap tilgjengelig for ledergruppa og møter med Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Vestfold og Telemark fylkeskommune om vesentlige utviklingstrekk for Bamble sett fra et regionalt perspektiv.

Bærekraftsmålene skal i tråd med de nasjonale forventningene legges til grunn for den overordnede samfunns- og arealplanleggingen. I kunnskapsgrunnlaget er utviklingstrekkene for Bamble vist for de tre bærekraftsdimensjonene, miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft, i tillegg til samfunnssikkerhet og beredskap.

5.1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling

- Stabil befolkning de siste 35 år: ca 14 000 innb.
- Noe vekst på grunn av økt innvandring siste år (Ukraina), men vil ventelig stabilisere seg.
- Endringer i alderssammensetning: Flere eldre, færre barn/unge. Medfører endring i tjenestebehov og kostnadsbilde.

Historiske utviklingstrekk

- 1964 Sammenslåing av Bamble, Langesund og Stathelle til Bamble kommune
- 1977 - 1979 De store petrokjemiske anleggene sto ferdige på Rafnes = stor nettoinnflytting
- 1980 - 1990 Jevn befolkningsvekst
- 1900 - 2023 Stabilt befolkningsnivå

Befolkning, Bamble kommune 1951 - 2023



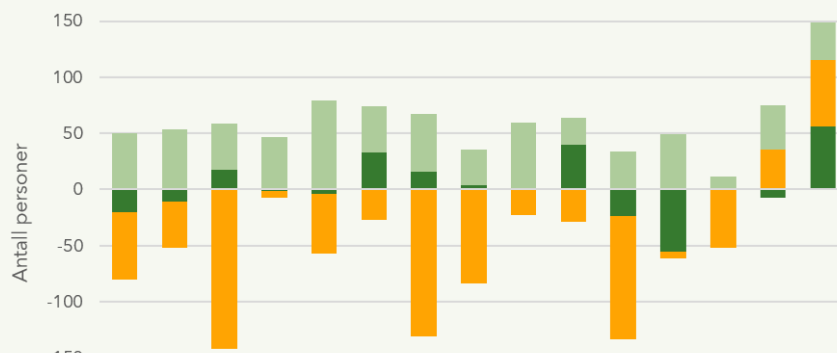
Folkevekst - Bamble kommune 1951 - 2022



Nettoinnflytting og innvandrerandel

- Innvandring har vært viktig for å opprettholde stabil befolkningsutvikling, men Bamble kommune har fremdeles lavere innvandrerandel enn Vestfold/Telemark.
- Nettoinnflytting «*øvrig befolkning*» har siden 2008 vært -668 personer.
- Nettoinnflytting «*innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre*» har siden 2008 vært +700 personer.

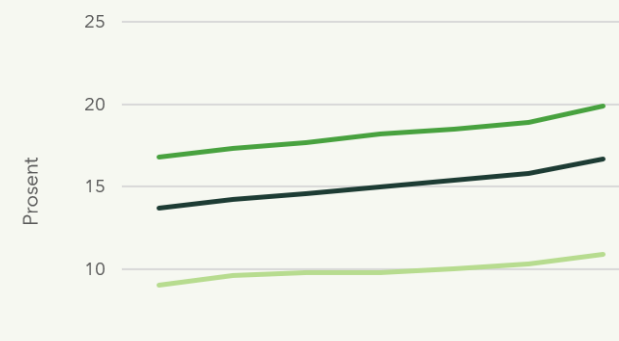
Flytting - nettoinnflytting og innvandring



| | 2008 | 2009 | 2010 | 2011 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 |
|---|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|
| Nettoinnvandring (fra utlandet) | 50 | 54 | 41 | 47 | 79 | 41 | 51 | 32 | 60 | 24 | 34 | 49 | 12 | 39 | 34 |
| Nettoinnflytting Øvrige befolkning | -60 | -41 | -142 | -6 | -53 | -27 | -131 | -84 | -23 | -29 | -109 | -6 | -52 | 36 | 59 |
| Nettoinnflytting Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre | -20 | -11 | 18 | -1 | -4 | 33 | 16 | 4 | 0 | 40 | -24 | -55 | 0 | -7 | 56 |

SSB, tabell 07210 og 09588 sammenslått

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre



| | 2017 | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 |
|-------------------|------|------|------|------|------|------|------|
| Bamble | 9 | 9,6 | 9,8 | 9,8 | 10 | 10,3 | 10,9 |
| Vestfold/Telemark | 13,7 | 14,2 | 14,6 | 15 | 15,4 | 15,8 | 16,7 |
| Landet | 16,8 | 17,3 | 17,7 | 18,2 | 18,5 | 18,9 | 19,9 |

Kommunehelse, FHI

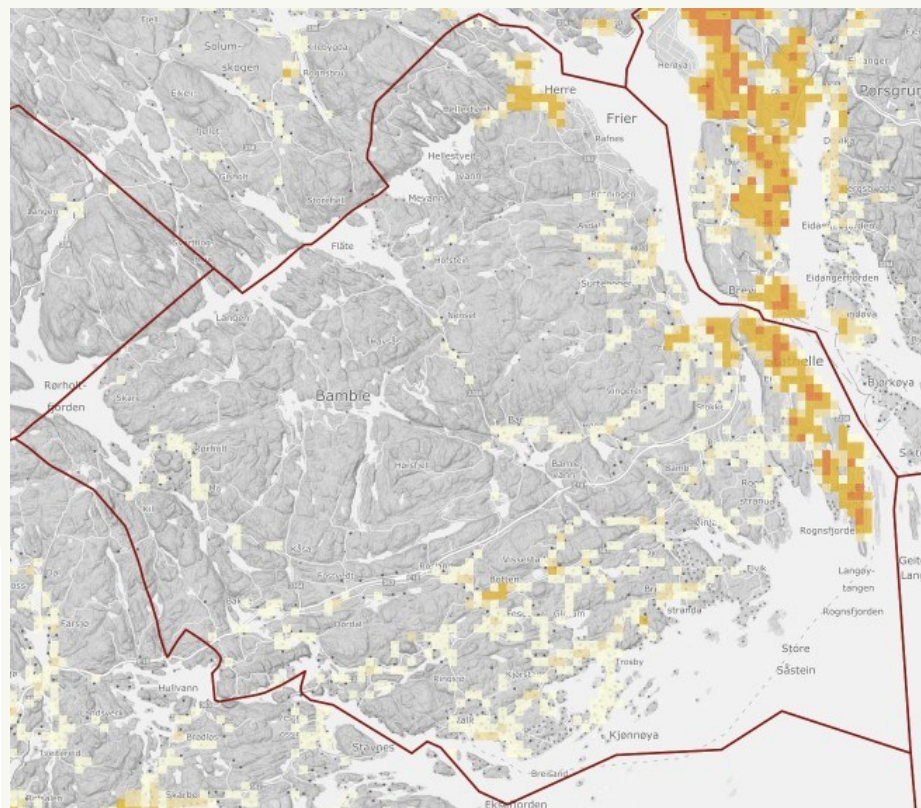
Befolkning - geografisk spredning



- Flest innbyggere bor i bybåndet mellom Stathelle og Langesund, men kan også se lokalsenteret Herre i kartet
- Mange bor langs vann, først og fremst sjø. Dette er attraktive arealer for naturmangfold/økosystem og friluftsliv, noe som kan medføre arealkonflikter
- 84 % bor tettbygd. Fordeling spredtbygd/tettbygd har vært stabil i mange år.

Befolkning 250m 2022

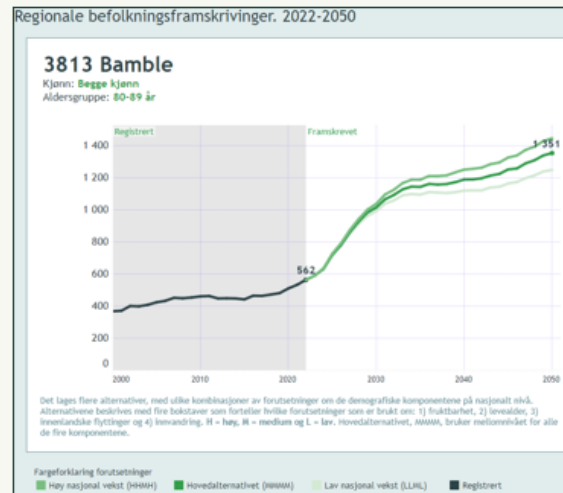
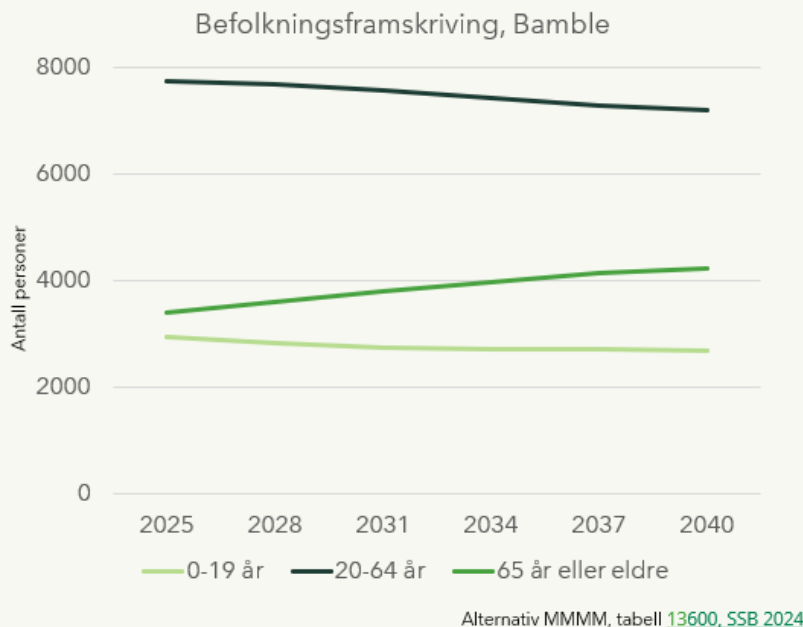
| |
|---|
| 1 - 6 innbyggere (<100 per km ²) |
| 7 - 31 innbyggere (100-500 per km ²) |
| 32 - 124 innbyggere (500-2000 per km ²) |
| 125 - 312 innbyggere (2000-5000 per km ²) |
| 313 - 624 innbyggere (5000-10000 per km ²) |
| 625 - 1249 innbyggere (10000-20000 per km ²) |
| 1250 eller flere innbyggere (>20000 per km ²) |



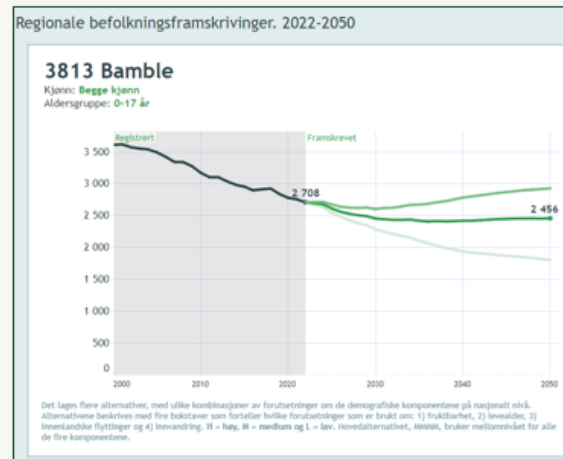
Befolkningsstatistikk på kart fra SSB

Befolkningsprognoser

Det er forventet en stabil befolkning, men sammensettingen endres: Færre barn og personer i yrkesaktiv alder, og flere eldre.



Antall personer over 80 år fordobles i løpet av tiårsperioden (fra ca.600 til ca. 1200). Den store tilflytting av industriarbeidere på 70- og 80-tallet forsterker eldrebølgen - «Dobbel eldrebølge». Stor forutsigbarhet.



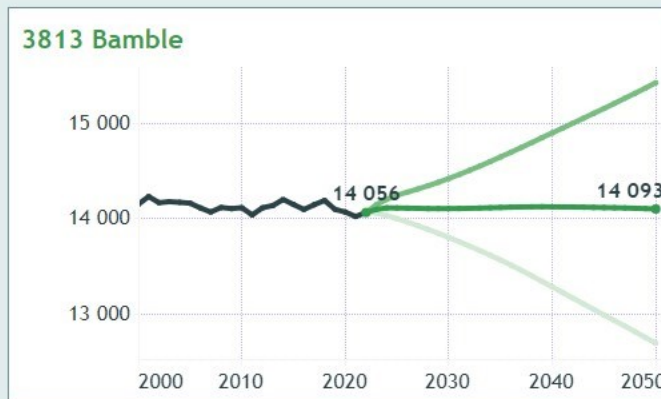
Antall barn/ungdom reduseres med ca. 330 fra 2023 til 2033 (fra 3052 til 2722, barn 0-17 år). Noe større usikkerhet knyttet til framskrivingen.

Regionale befolkningsframskrivninger, SSB

Befolkningsprognoser for kommuner i Grenland

Sammenlikne 4 kommuner

3813 Bamble



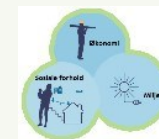
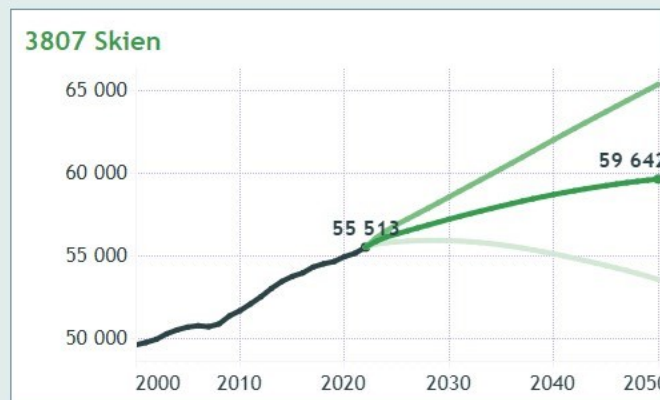
3806 Porsgrunn



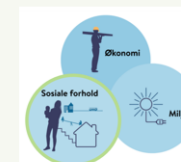
3814 Kragerø



3807 Skien



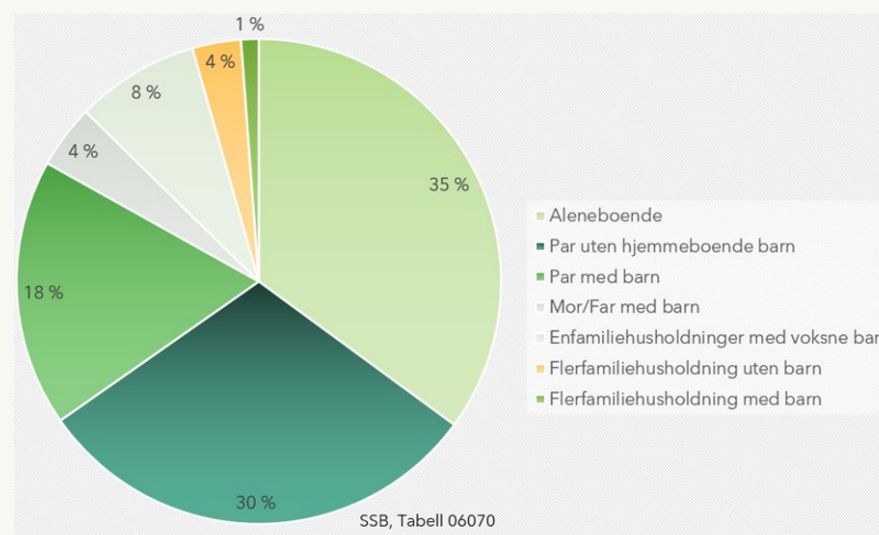
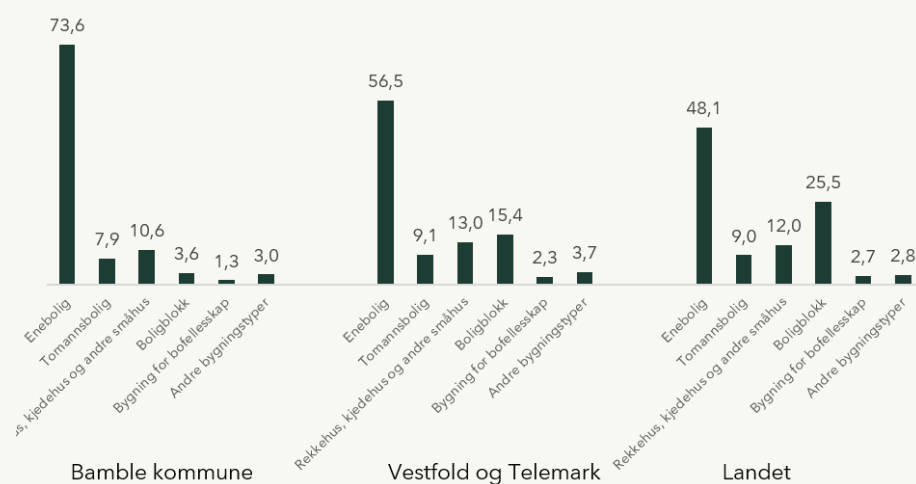
Kilde: SSB



Boligutvikling

- Bamble kommune har vesentlig høyere andel eneboliger enn fylket og landet pr 2023, men en vesentlig lavere andel boligblokk/leiligheter.
- Selv om det siden 2006 har vært liten befolkningsvekst, har antallet boliger økt med 850. Det bor altså færre personer pr bolig nå (2,17 mot 2,13 som er landssnittet).
- 35 % av husholdningene består av aleneboende, 30 % av «par uten barn».

Boligtyper, prosent 2023

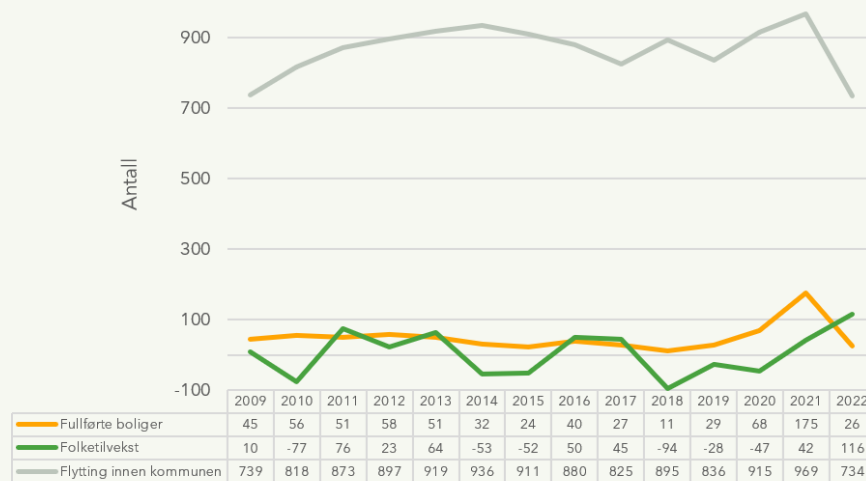


SSB: 06265, 05940, 06070 og 09747

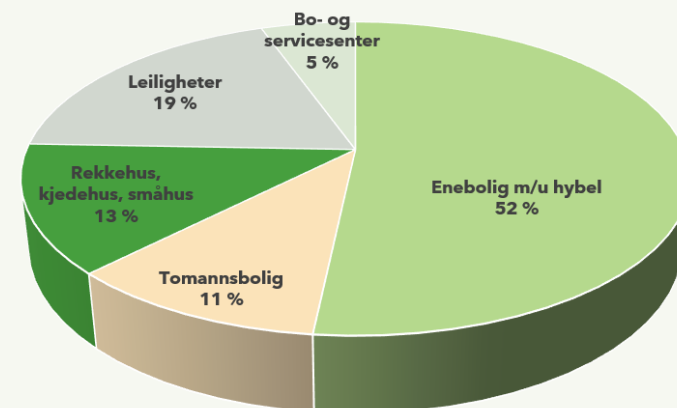
Boligutvikling

- Det ble i snitt bygget 50 boliger pr år (perioden 2009-2022)
- Stor økning av leiligheter i 2021 (111 ferdigstilte leiligheter) som gir økning i flytting internt i kommunen. Folkevekst i 2021 og 2022 skyldes først og fremst ukrainske flyktninger.
- De siste fire årene har 54% av nye boenheter vært «leilighet i blokk»

Fullførte boliger, folketilvekst og flytting innen kommunen
2009 - 2022



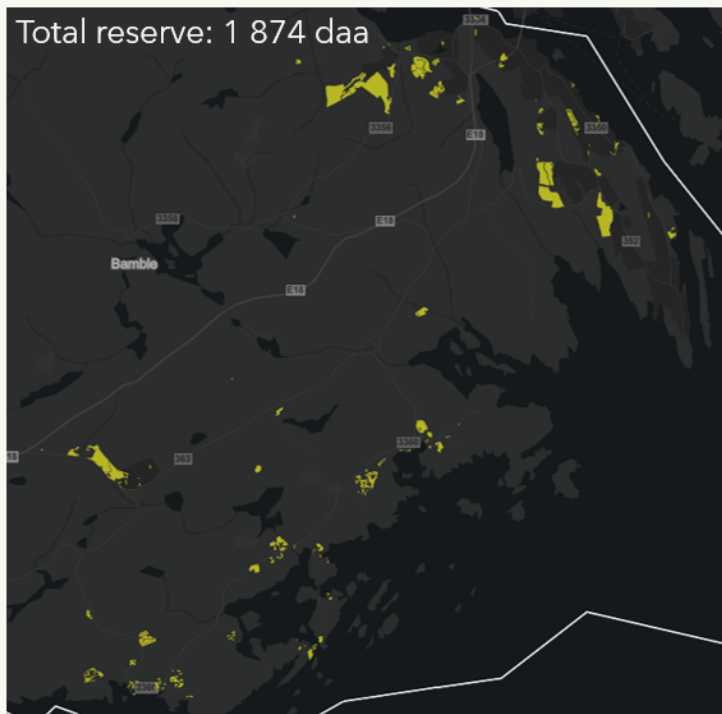
Fullførte boligbygg, Bamble kommune 2000-2022



SSB, tabell 05940 og 06913.

Boligreserve (bolig- og sentrumsformål)

Bamble har betydelig større regulerte og uregulerte boligreserver enn det befolkningsprognosene tilsier. Gule områder viser hvor de antatt største boligreservene er:



Kilder: [Arealregnskap for Telemark](#), des 2023. Bamble kommune

Boligreserve

- I kommuneplanens arealdel: 1 874 daa, hvorav 816 daa er regulerte reserver.
- Boligreserve, innenfor Bybåndet (enebolig og leiligheter):
 - Regulert: 790 enheter
 - Uregulert: 10 enheter
- Boligreserve, utenfor Bybåndet (enebolig og leiligheter):
 - Regulert: 400 enheter
 - Uregulert: 300 enheter

Beregnet boligbehov

- Har ikke oppdatert oversikt. Det er behov for mer kunnskap om framtidig boligbehov, inkludert boligtyper.

Kommunale boliger

- Det er stort behov for flere kommunale boliger:
 - Behov for boliger for et økende antall eldre med funksjonsnedsettelse (inkl demente)
 - Boliger til flyktninger

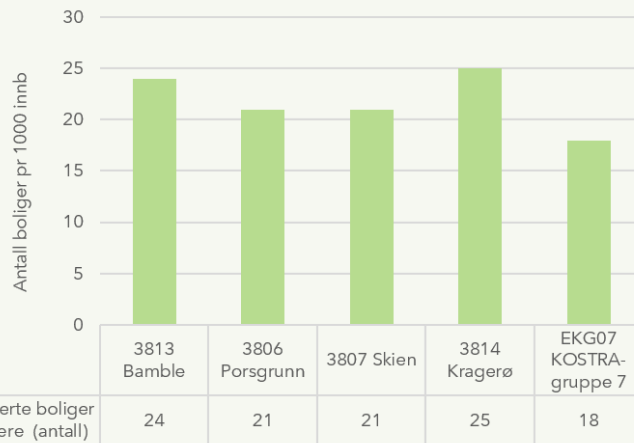
Vurdert behov for boenheter til 2025 (anslag, Bamble kommune):

| | |
|---|------------------|
| Rusavhengige | 1 |
| Demente | 7 |
| Nedsatt funksjon og utv.hemmede | 40 |
| Kommunale boliger for sosialt vanskeligstilte | 15-20 |
| Flyktninger | 200 (100 pr. år) |

Boligtyper, behov:

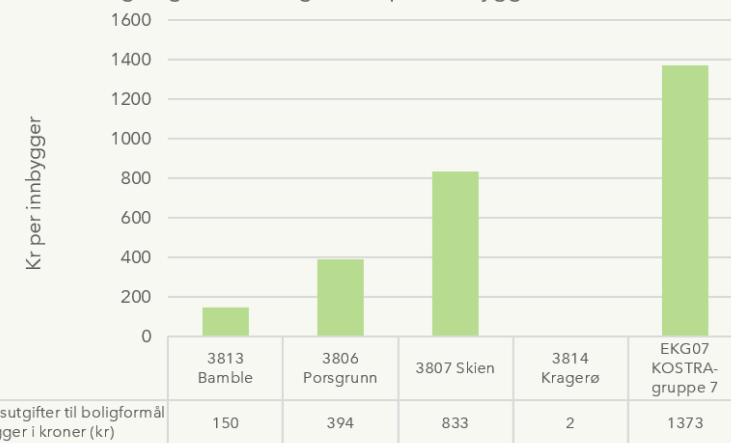
| | |
|--|----|
| Omsorgsbolig m/døgnbemanning | 23 |
| Familieboliger for sosialt vanskeligstilte (tilpasset rullestol) | 2 |

Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere (antall)



SSB: Tabell 12195

Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)

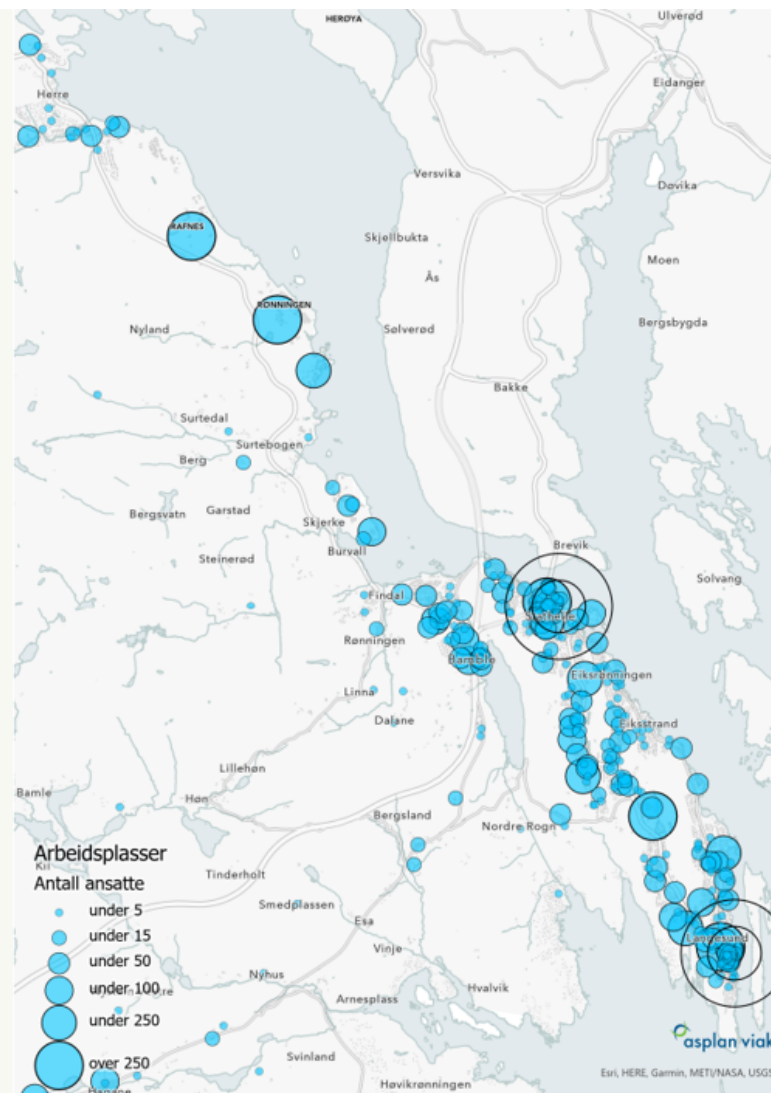


SSB: Tabell 12195

Arbeidsplasser

- Det er i overkant av 6 000 arbeidsplasser i Bamble kommune (Byregnskap)
- De fleste arbeidsplassene er lokalisert på Langsundhalvøya og langs sjøen. Har også vokst fram arbeidsplasser i tilknytning til kryss langs E18.
- Flest er ansatt i helse- og sosialtjenester (23%), varehandel (16%), industri og byggevirksomhet (24%).

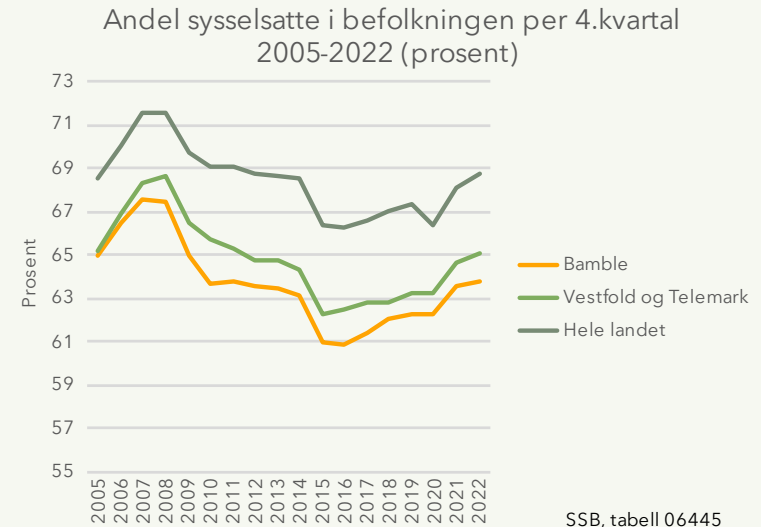
Hentet fra Byregnskap, 2022, og Kommuneplanens arealdel, 2022



Syssetting

- Noe lavere sysselsettingsgrad (63,8%) enn landsgjennomsnittet (68,7%).
- Netto utpendling, mest mot Skien og Porsgrunn.
- Det er fallende antall arbeidsplasser i industrien, men økende antall ansatte og bedrifter til varehandel.
- Det har vært en langsiktig trend med lav arbeidsledighet (<3%)
- Unge personer som er utenfor arbeid, utdanning og opplæring har vist en fallende trend de siste årene, fra ca 12 % i 2019 til ca 10 % i 2021. Bamble befinner seg under fylkessnittet.
- Det er høyere andel unge personer med varig uførepensjon (5,6 %) enn fylket og landet (hhv 5 % og 3,4%).

Kilde: Folkehelseoversikten, 2019



Folkehelse

Folkehelseprofilen viser at Bamble ikke er signifikant forskjellig fra landet, men noen «røde prikker» bør beskrives spesielt:

- Nr 6: Utdanningsnivået er lavere enn landsgjennomsnittet. Over 25% har grunnskole som høyeste fullførte utdanning. Personer uten vgs eller høyere utdanning har fem år kortere forventet levealder
- Nr 15: Lavere andel som fullfører videregående. 75 % i Bamble, 79 % nasjonalt.
- Nr 26: Dobbelt så mange kvinner røyker i Bamble enn i landet (2,8 i landet mot 5,7 i Bamble)
- Nr 34: Vaksinasjonsgrad for meslinger lavere enn landsgjennomsnittet og ser ut til å være lavest i Vestfold/Telemark.
- På den positive siden er det flere grønne indikatorer å glede seg over: Drikkevannskvaliteten er 100%! I tillegg at mange ungdommer er med i fritidsorganisasjoner.

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulike alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I Kommehelsa statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt mer informasjon om hver enkelt indikator.

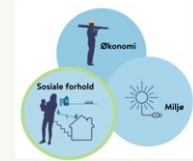
Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- ▬ De ti beste kommunene i landet

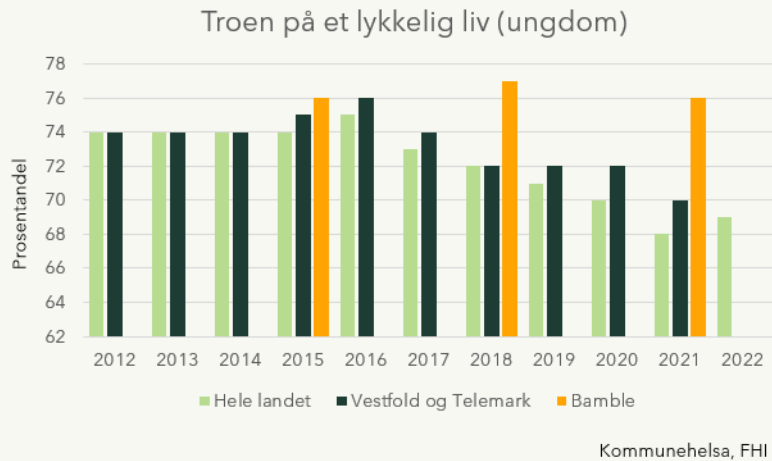
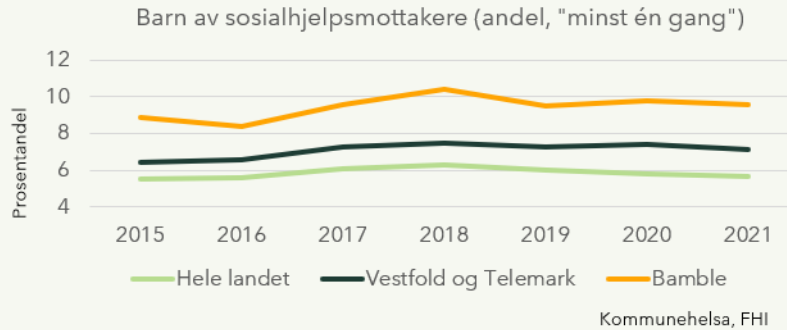
| Tema | Indikator (klikkbare indikatornavn) | Kommune | Fylke | Norge | Enhet (*) | Folkehelsebarometer for Bamble |
|--------------------------|--|---------|-------|-------|-------------------|--------------------------------|
| Befolning | 1 Andel barn, 0-17 år | 19,3 | 19,6 | 20,4 | prosent | ○ ◆ ▬ |
| | 2 Andel over 80 år | 4,7 | 5,1 | 4,4 | prosent | ● ◆ ▬ |
| | 3 Andel 80 år+, framskrevet til 2040 | 11 | 9,7 | 8,2 | prosent | ● ◆ ▬ |
| | 4 Personer som bor alene, 45 år + | 22,3 | 20,8 | 20,3 | prosent | ○ ◆ ▬ |
| | 5 Befolningsvekst | 0,3 | 0,7 | 0,63 | prosent | ○ ◆ ▬ |
| Oppvekst og leveår | 6 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år | 75 | 77 | 81 | prosent | ● ◆ ▬ |
| | 7 Vedvarende lav inntekt, 0-17 år | 13 | 14 | 12 | prosent | ● ◆ ▬ |
| | 8 Inntektsulikhhet, P90/P10 | 2,7 | 2,8 | 2,8 | - | ○ ◆ ▬ |
| | 9 Barn av enslige forsørgere | 15,8 | 17,0 | 14,7 | prosent | ● ◆ ▬ |
| | 10 Unge som står utenfor, 15-29 år | 10,2 | 11,3 | 9,5 | prosent (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 11 Leier bolig, 45 år + | 10,2 | 12,2 | 12,2 | prosent | ● ◆ ▬ |
| | 12 Bor trangt, 0-17 år | 15 | 15 | 18 | prosent | ● ◆ ▬ |
| | 13 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr. | 24 | 24 | 23 | prosent (k) | ● ◆ ▬ |
| | 14 Laveste mestringsnivå i regning, 5. tr. | 25 | 26 | 24 | prosent (k) | ● ◆ ▬ |
| | 15 Gjennomføring i vdg. opplæring | 75 | 79 | 79 | prosent (k) | ● ◆ ▬ |
| Miljø, skader og ulykker | 16 Høy tilfredshet med livet, Ungd. 2021 | 54 | 49 | 49 | prosent (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 17 Drikkevann, hygienisk og stabilt | 100,0 | 98,5 | 90,7 | prosent | ● ◆ ▬ |
| | 18 Luftkvalitet, finkornet svevestøv | 5,4 | 6 | 4,8 | µg/m ³ | ● ◆ ▬ |
| | 19 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2021 | 80 | 84 | 83 | prosent (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 20 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2021 | 71 | 59 | 60 | prosent (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 21 Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2021 | 69 | 68 | 68 | prosent (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 22 Fornøyd med treffsteder, Ungd. 2021 | 43 | 47 | 46 | prosent (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 23 Ensomhet, Ungdata 2021 | 24 | 26 | 25 | prosent (a,k) | ● ◆ ▬ |
| Helse-relatert anferd | 24 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år | 28 | 28 | 27 | prosent (k) | ● ◆ ▬ |
| | 25 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2021 | 48 | 51 | 49 | prosent (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 26 Røyking, kvinner | 5,7 | 3,6 | 2,8 | prosent (a) | ● ◆ ▬ |
| Helsestilstand | 27 Forventet levealder, menn | 79,5 | 79,7 | 80,1 | år | ● ◆ ▬ |
| | 28 Forventet levealder, kvinner | 83,0 | 83,5 | 83,9 | år | ● ◆ ▬ |
| | 29 Utd.forskjeller i forventet levealder | 5,1 | 5,3 | 5,1 | år | ● ◆ ▬ |
| | 30 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år | 179 | 173 | 160 | per 1000 (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 31 Overvekt og fedme, 17 år | 26 | 23 | 22 | prosent (k) | ● ◆ ▬ |
| | 32 Hjerte- og karsykdom | 15,9 | 16,4 | 17,2 | per 1000 (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 33 Antibiotikabruk, resepter | 248 | 267 | 202 | per 1000 (a,k) | ● ◆ ▬ |
| | 34 Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år | 95,3 | 97,0 | 97,3 | prosent | ● ◆ ▬ |

Helse

- En betydelig økning i antall eldre i Bamble innebærer at flere utvikler aldersrelaterte sykdommer.
- Økende krav til individuelt utformede tjenester, men må tilby tjenester som bidrar til egenmestring.
- Digitalisering og høye krav til kommunale helse- og velferdstjenester krever økt kompetanse og gjør det krevende å rekruttere.
- Utenforskap kan føre til psykiske og fysiske plager (og økt behov for offentlige tjenester).



Oppvekst - barn og unge



Bamble er på landsgjennomsnittet på en rekke indikatorer, men:

- høyere andel barn som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt
- høyere andel barn i familier som har mottatt sosialhjelp minst en gang i løpet av året
- større utfordringer knyttet til psykisk helse blant barn og unge
- større utfordringer knyttet til vold og trakassering i ungdomsmiljøene
- utfordringer knyttet til rekruttering innenfor oppvekstområdet.

Videregående skole:

- elevtallnedgang de siste sju årene (falt med ca 130 elever, til 322)
- elevtallet følger stort sett antall 16/17-åringer som bor i kommunen, men noe lavere de siste årene.
- færre på studiespesialisering og helse og sosial, flere på teknologi- og industrifag (TP)

Oppvekstprofil for Bamble, 2023, Telemark fylkeskommune, Kommunehelse, FHI

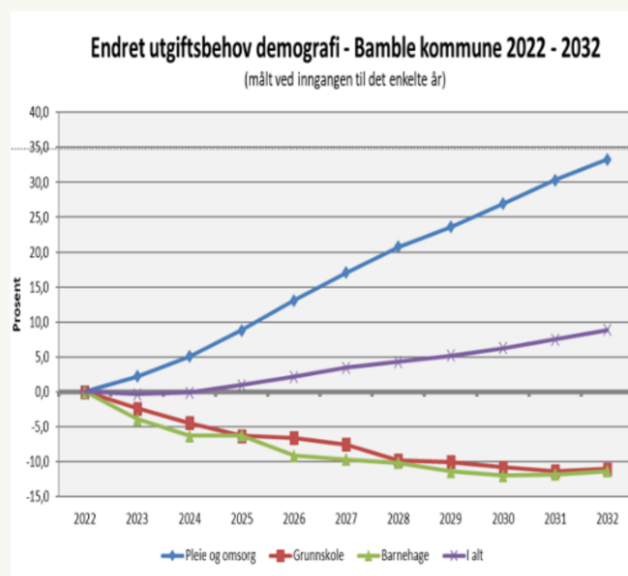
Oppvekst - tjenesteperspektiv

4 virksomheter med 16 avd, bl.a:

- Sju kommunale barnehager (av totalt 11 i kommunen)
- Fem barneskoler med SFO og én ungdomsskole
- Én voksenopplæring med grunnskole

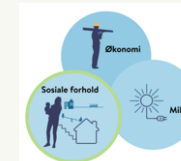
Herre og Rønholt er de minste skolene, og også de barnehagene med færrest søkere.

Vridning av tjenestene:

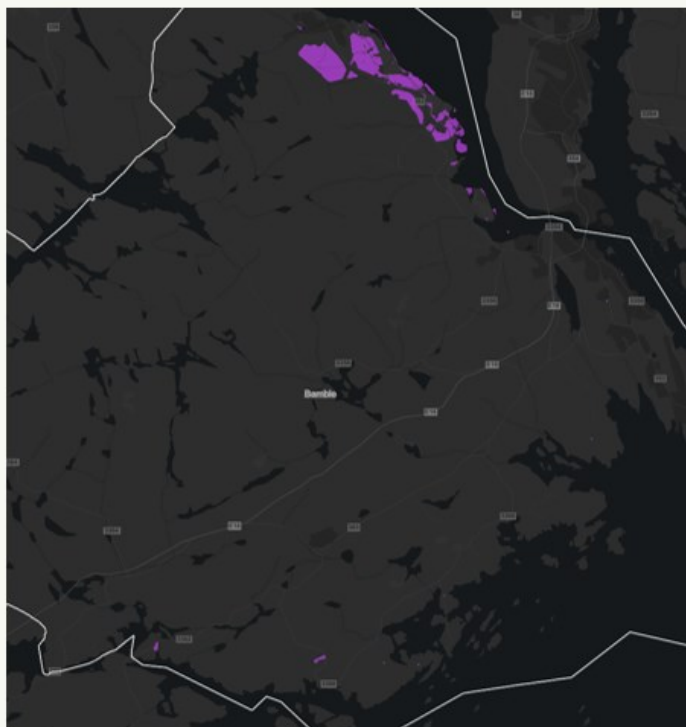


Funn i KS Konsulent (2023) *Analyse og innsikt i kommunalområdet oppvekst:*

- Bamble kommune har høyere ressursbruk i oppvekstsektoren enn utgiftsbehovet tilsier, og høyere enn sammenlignbare kommuner.
- **I løpet av 22 år har det blitt 630 færre elever.**
- Prognose (MMMM) viser ytterligere nedgang på 111 elever i økonomiplanperioden.
- Viser omstillingspotensial barnehage på mellom 13 og 21 millioner for perioden 2023-2032 (avhengig av hvem en sammenligner med)
- Viser omstillingspotensial skole: mellom 10 og 22 millioner kr (sammenlignet med hhv landssnittet (uten Oslo) og Enebakk kommune.
- KS Konsulent ser ingen omstillingspotensial innen barnevern.



Næringsutvikling - areal



Lilla områder viser næringsarealreserve i kommuneplanens arealdel og i reguleringsplaner. Sentrumsformål er ikke tatt med (vises under boligreserve). OBS! Enkelte områder fra kommuneplanen 2022 mangler rettsvirkning og vises ikke her.

Kilde: Arealregnskap, Telemark, Kommuneplanens arealdel 2022

- Det er satt av næringsareal langs Frierfjorden for store industribedrifter. Frier Vest og Frier Tråk vurderes å dekke framtidige behov for industriområder.
- Livtangen og Bamble cellulose er foreslått som transformasjons-områder.
- Ved Langrønningen (E18) er det etablert næringsareal, også detaljhandel. Videre utvidelse er p.d.d uavklart på grunn av innsigelse i pågående kommuneplanprosess. Innsigelsen er blant annet hjemlet i ATP Grenland og regional planbestemmelse 1 og 2.



Biltema, Langrønningen



Burger King, Langrønningen

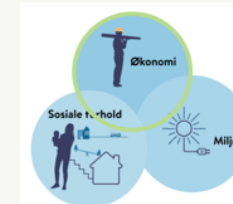


Frier Tråk



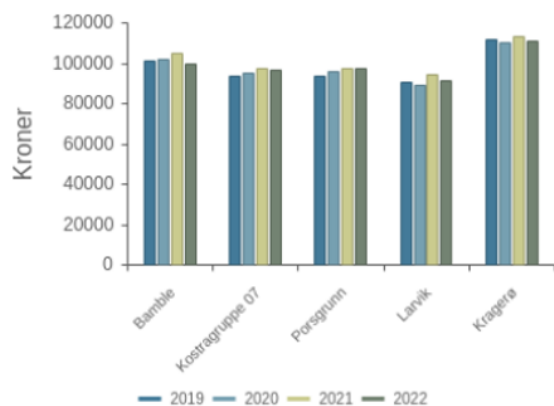
Frier vest

Økonomiske nøkkeltall

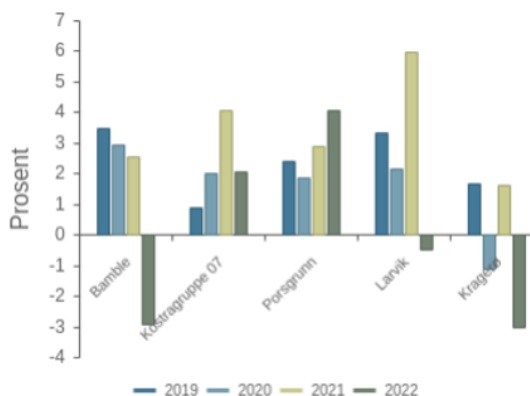


- Store økonomiske utfordringer de neste årene, spesielt knyttet til endret demografi og tjenesteproduksjon
- Høyere driftsinntekter pr innbygger enn sammenlignbare kommuner
- 2022 var et spesielt dårlig år når det gjelder driftsresultat, selv med ekstraordinære skatteinntekter
- Ligger an til svakt driftsresultat i 2023
- Gjelden har økt vesentlig de siste årene, inkludert renteutgifter
- Har større disposisjonsfond enn sammenlignbare kommuner, men det er ventet at dette vil reduseres som følge av store, framtidige investeringer.
- Statsforvalter: Viktig at Bamble klarer å stramme inn driftsutgiftene slik at de tilpasses inntektene.

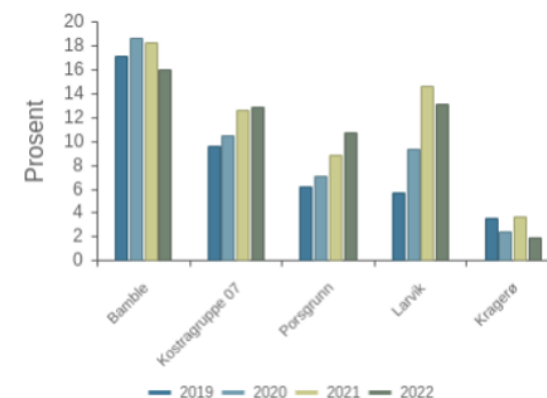
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger



Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter



Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

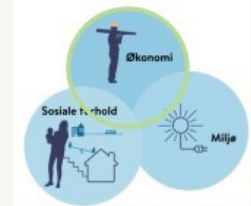


Kilde: Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. Kommunedirektørens kunnskapsgrunnlag til økonomiplan 2024-2027)

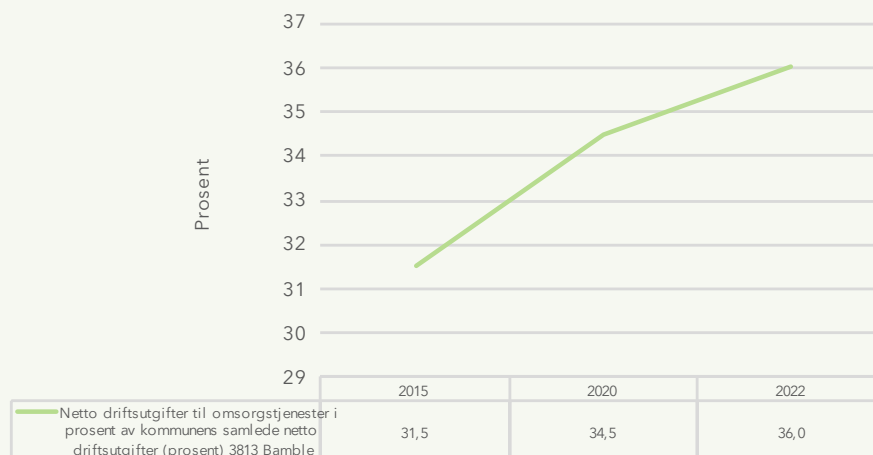
Største utgiftsposter 2022

De største utgiftspostene er helse, omsorg, barnehage og skole.

Netto driftsutgifter til omsorgstjenester har økt mye de siste årene. Det er en utvikling som er ventet å fortsette.

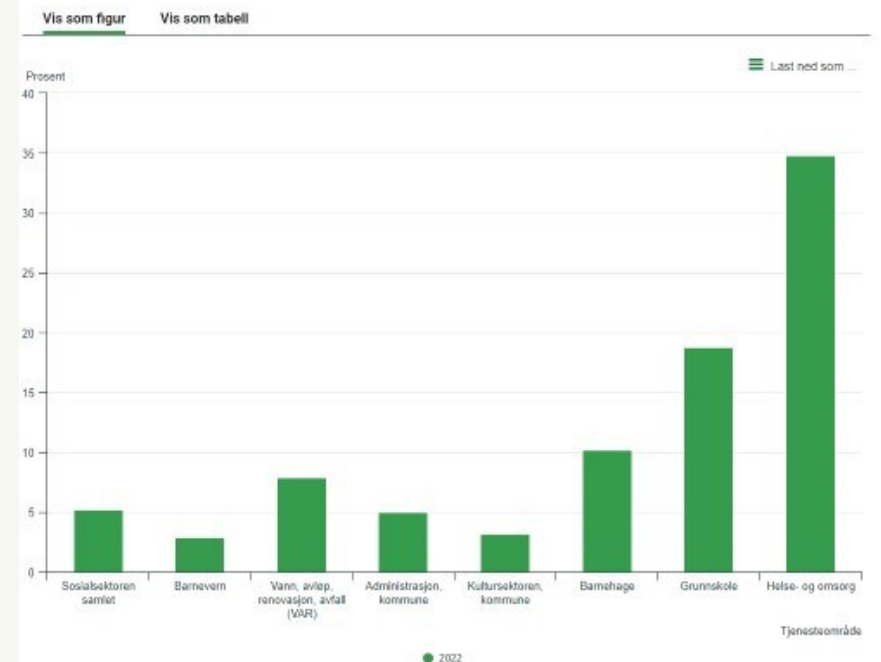


Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter (prosent)



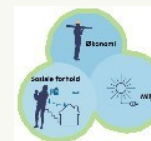
SSB, tabell 12209

Utgifter etter utvalgte områder



Bamble kommune, Hentet fra SSB

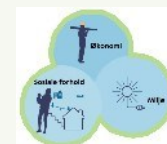
Kommunalteknikk



KS Konsulent: *Kommunalteknikk - Gjennomgang av ressursbruk og organisering (2023)*

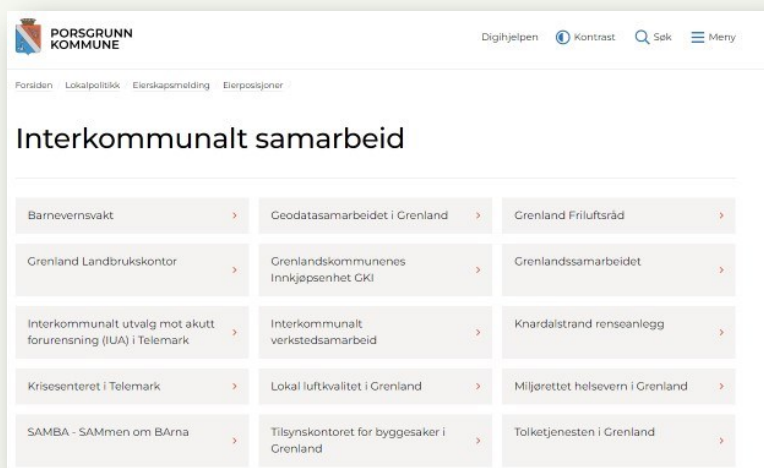
- Funn:
 - Kommunalteknikk har en effektiv bruk av ressursene de har til rådighet, men det er muligheter til å redusere utgiftsnivået. Mulige innsparingstiltak:
 - Gatelys -> LED-lys og redusert lystid (ca 1 mill kr/år)
 - Private veier -> ta bort tilskudd (ca 200' pr år)
 - Brannvesenet -> Kompetansevridning.
 - Gebyrinntekter - > økt inntekt fra parkering, gjestebrygger, arrangement.





Interkommunale samarbeid

- Kommunen inngår i flere interkommunale samarbeid og hel og deleide selskap
- Bamble kommune omfattes av ATP Grenland (regional plan for areal og transport i Grenland) og det er del av det regionale samarbeidet Bystrategi Grenland. Bamble kommune er ikke en del av Bypakke Grenland.

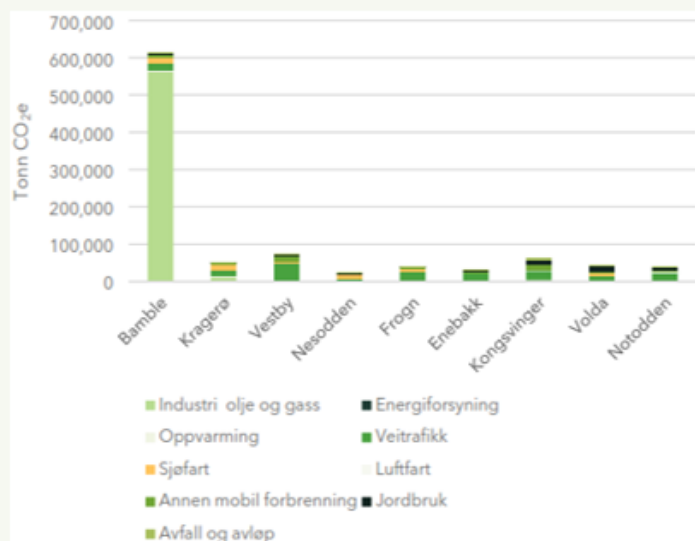




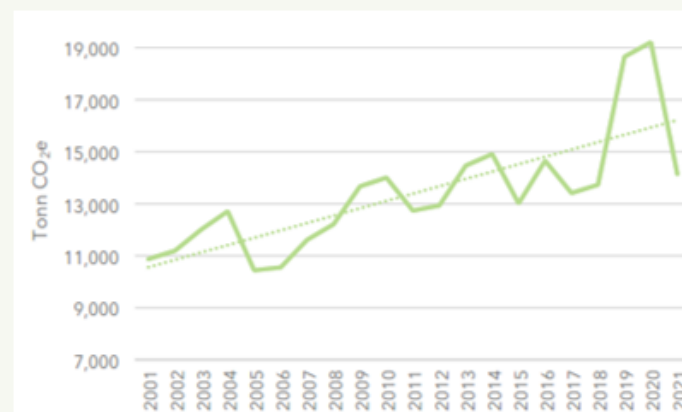
Klimaregnskap

- Klimaregnskapet er preget av mye industri- og veitrafikkutslipp
- Kommunens utslipp fra virksomheten har hatt en jevn økning de siste 20 årene. Dette omfatter både direkte og indirekte utslipp (innenfor og utenfor kommunens grenser, f.eks. innkjøpte varer og tjenester).
- I arealreserven (kommuneplanens arealdel) er det beregnet et utbyggingspotensiale på 6 384 daa. Dette gir et utslipp på 208 845 tonn CO₂-ekvivalenter på 20 år hvis alt blir utbygd. Hvis ingenting blir utbygd gir det et opptak på 26 022 tonn CO₂-ekvivalenter på 20 år.

Totale direkte klimagassutslipp i 2021 innenfor kommunenes geografiske grenser:



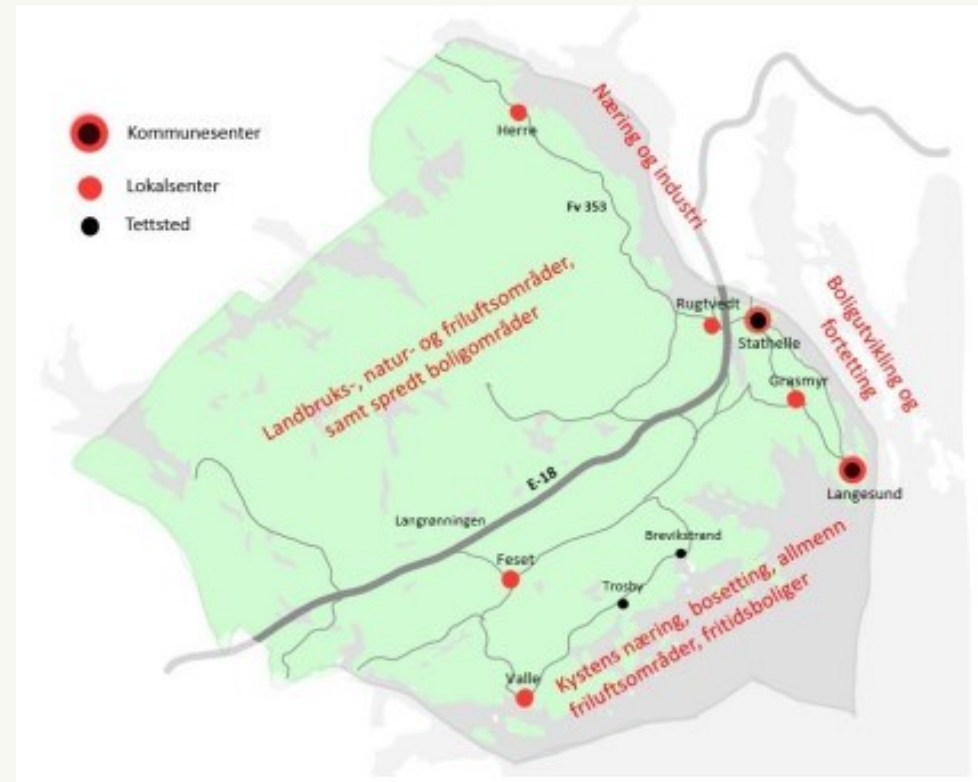
Klimafotavtrykk 2001-21 av Bamble kommunes egen virksomhet:



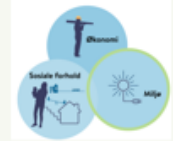
Kunnskapsgrunnlag for klima- og miljøplan, Asplan Viak, 2023

Senterstruktur

- Både Langesund og Stathelle er definert som kommunesentre i arealstrategikartet fra kommuneplanens samfunnsdel.
- Det er fem lokalsentre og to mindre tettsteder.



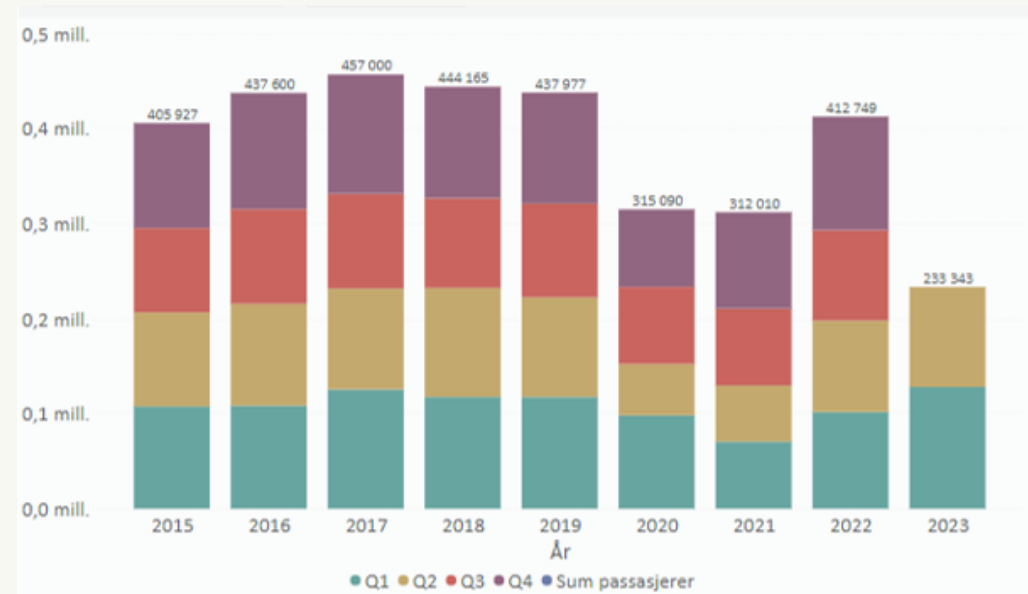
Arealstrategier, kommuneplanen 2021



Transportmiddelfordeling

- Reisevaneundersøkelsen fra 2018/2019:
 - Bilandel er ca 78 %
 - Kollektivandel er ca 4 %
 - Sykkelandel er ca 2 %.
 - Fotgjengerandel er ca 15 %.
- Har vært en koronaeffekt for kollektivtransporten, men ser ut til å normalisere seg i 2023
- Utviklingstrekk for kollektivtilbudet fra starten av bystrategisamarbeidet og fram til nå bør belyses bedre

Antall passasjerer pr kvartal på fylkeskommunens busser i Bamble kommune



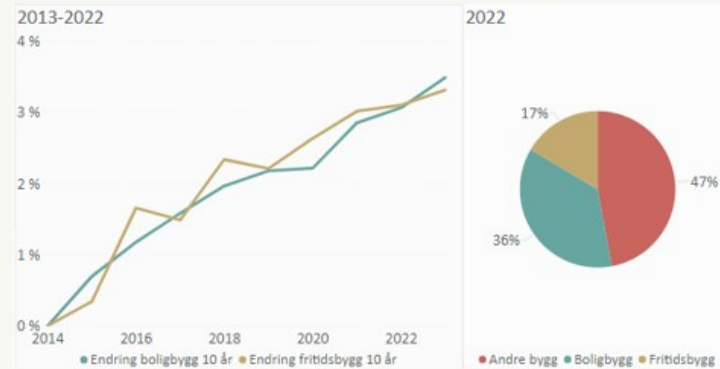
Kilder: [Reisevaneundersøkelsen 2018/2019](#), Kunnskap om Telemark

Utvikling av fritids- og boligbebyggelse



- Større sammenhengende fritidsbyggområder langs strandsonen i store områder, spesielt fra Rognstranda til Kragerø. Lite fritidsbebyggelse på østsiden av kommunen, inkludert bybåndet mellom Stathelle og Langesund.
- Det utvikles fremdeles mange fritidsboliger i Bamble. Det er like stor prosentvis økning i nye fritidsbygg som boligbygg, kurvene følger hverandre tett.

Prosentvis økning av nye fritidsbygg og boligbygg de siste ti årene og andel bolig-, fritids- og andre bygg i 2022:



Kilde: Vestfold og Telemark fylkeskommune, SSB: tabell 03158.



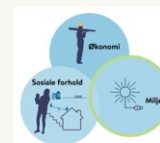
Tettbygd fritidsbyggområder 2022

- Liten: 5-24 fritidsbygg
- Mellomstor: 25-49 fritidsbygg
- Stor: 50 eller flere fritidsbygg

Større sammenhengende fritidsbyggområder 2022

- Større sammenhengende fritidsbyggområder

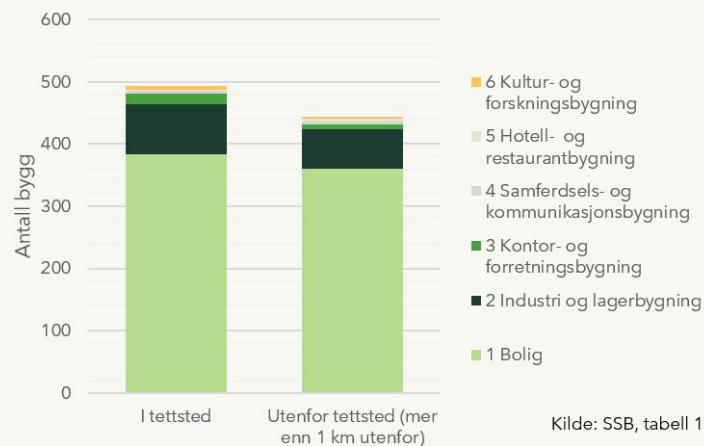
Kart fra SSB



Arealutvikling 2014-2021 - arealspredning

- Det bygges nesten like mange bygg i tettsted som utenfor tettsted i Bamble (2014-21)
- Arealspredning medfører mer nedbygging av natur, økte avstander og transportbehov, og har derfor klimakonsekvens

Plassering av nye bygninger i Bamble etter avstand til eksisterende tettsted 2014-2021



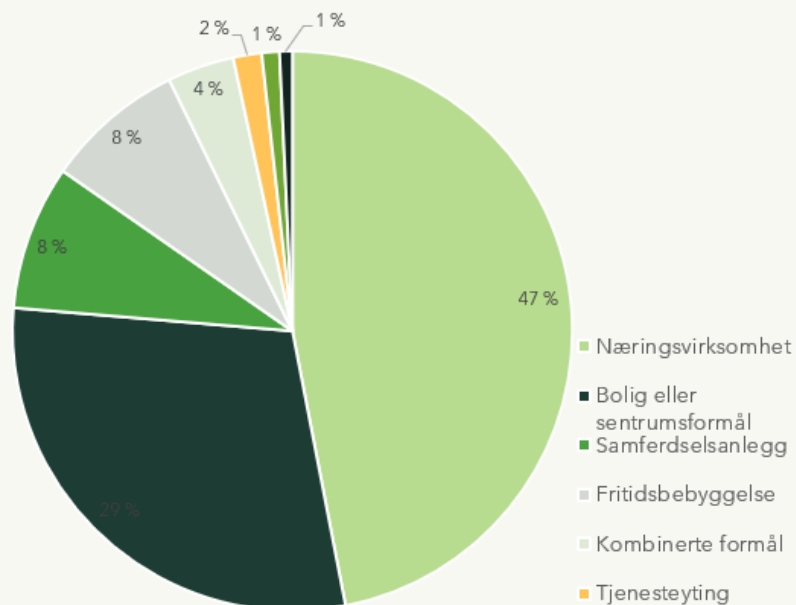
Tettstedskart, Bamble. SSB

Total byggearealreserve, kommuneplanens arealdel

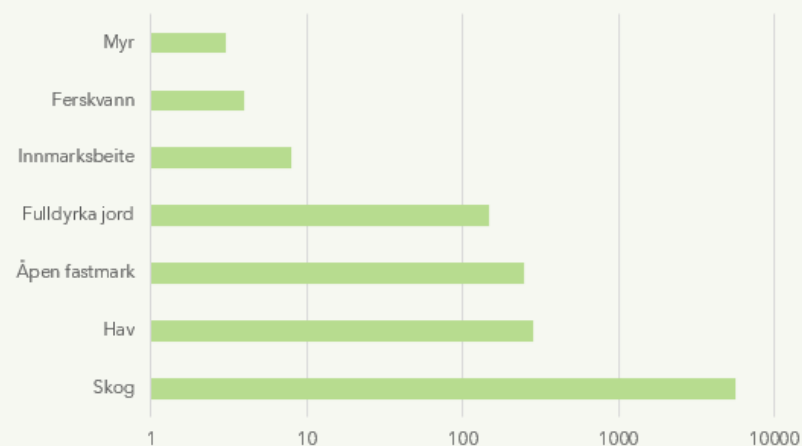


- Det er en total byggearealreserve på ca 6400 daa (kommuneplan og reguleringsplan, 2023)
- Hovedsakelig næringsareal (ca 3 000) og boligareal (1900), samferdselsanlegg og fritidsbebyggelse (ca 500 daa hver).
- Mesteparten av arealet er i dag skog (5 700 daa), men også noe fulldyrka jord (ca 150 daa).
- Utbygging av planreserven vil gi et utslipp på 208 900 tonn CO2-ekvivalenter på 20 år.

Antatt planreserve, Bamble 2023



Planreservens arealtype i dag, Bamble kommune

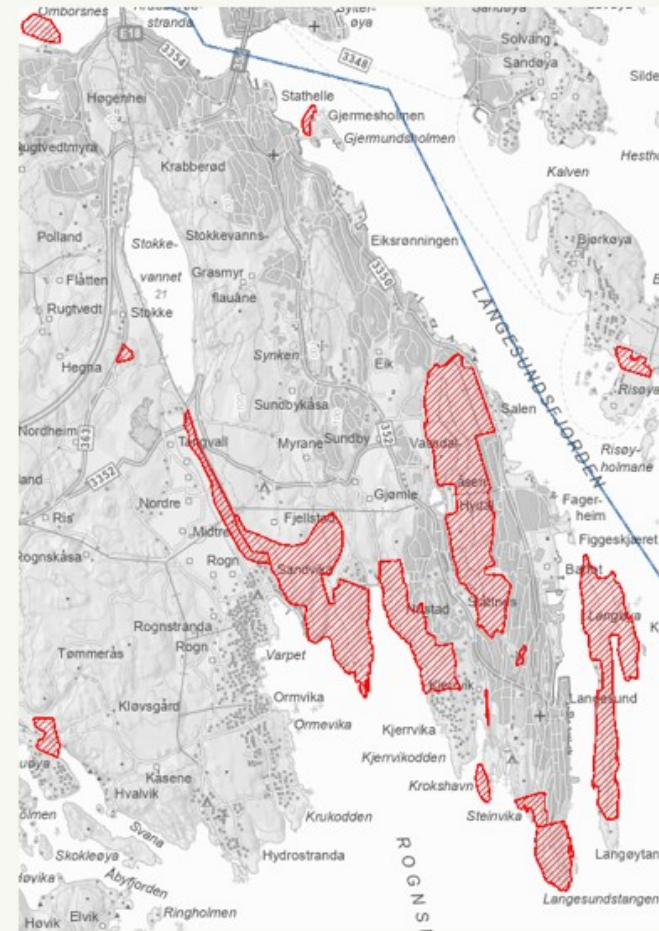


Antall dekar. OBS! Logaritmisk skala

Kilde: SSB tabell 13900 og Arealregnskap for Telemark (2023)

Naturverdier

- Bamble er en rik kommune for naturmangfold
- Den kalkrike berggrunnen i den østlige delen av Bamble med Langesundhalvøya gir grunnlag for et svært rikt biologisk mangfold og er leveområde for truede og sjeldne arter, og er definert å ha **nasjonal verdi**.
- Det er også registrert verdifulle naturtypelokaliteter utenfor kalken, men disse områdene er generelt dårligere kartlagt
- Kommunen gjennomfører i 2023 ytterligere kartlegging av naturverdiene sør for E18-linja



Naturvernrområder på Langesundhalvøya (kilde: Naturbase)



Tiltaksplan for ren og rik Oslofjord

Regjeringen forventer at kommunene i Oslofjorden følger opp helhetligtiltaksplan

Sju innsatsområder:

1. Avløp
2. Jordbruk
3. Miljøgifter og forsøpling
4. Sårbare arter, naturtyper og kulturminner
5. Restaurering av forringet natur
6. Friluftsliv
7. Tverrgående tiltak

Spesielt viktig for Bamble kommune:

- **Byggeforbudet i strandsonen**
- **Nitrogenfjerning av avløpsvann**



Kilder: Statsforvalters forventninger til kommunene i Vestfold og Telemark (2023). Nasjonale forventninger (2023). Tiltaksplan for Oslofjorden (2022-2026)

Vann og avløp



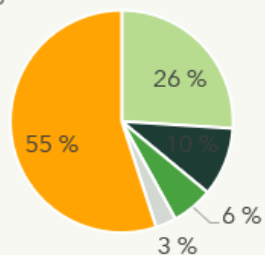
- Renseanlegg må utvides på grunn av krav til økt rensing
- Behov for å øke rensegrad på Salen (sekundærrensing innen 2028)
- Pågår felles utredning i Grenlandkommunene (KVU) om avløpsrenseanlegg.
- Det ventes store investeringsbehov og økte kostnader.

Vann

- Store lekkasjer i vann-nettet (hovedsakelig stikkledningsnett)
- Forbruk pr person er 150 l/døgn

Vannmengder

- Forbruk privatpersoner
- Forbruk industri
- Forbruk fritidsboliger
- Annet forbruk
- Lekkasjemengde

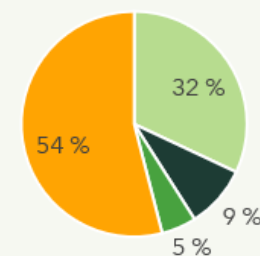


Avløp

- Utfordring med fremmedvann (overvann, drensvann, vann fra takrenner)
- Bør separere spillvann og fremmedvann/overvann

Avløpsmengder

- Avløp privatpersoner
- Avløp industri
- Avløp fritidsboliger
- Fremmedvann



Samfunnssikkerhet og beredskap

Klimaendringer - naturfare

Klimaprofil Telemark:

- Klimaendringer vil påvirke nær sagt alle sektorer og samfunnsområder.
- Planleggingen må ta større hensyn til klimaendringene:
 - Høye alternativer for nasjonale klimaframskrivninger og lang tidshorisont må legges til grunn.
 - Utbyggingsområder må ha gode og stabile grunnforhold
 - Hensyn til flom og overvann må ivaretas



Klimaprofil Telemark

Sist oppdatert: januar 2021



Flom i Heddala ved Omnesfoss, september 2015. Kilde: Trine Lise Sørensen, NVE.

Klimaendringene vil for Telemark særlig føre til behov for tilpasning til kraftig nedbør og økte problemer med overvann; endringer i flomforhold og flomstørrelser; jordskred og flomskred, samt havnivåstigning og stormflo.

SANNSYNLIG ØKNING



Ekstrem nedbør

Det forventes at episoder med kraftig nedbør øker vesentlig både i intensitet og hyppighet. Dette vil også føre til mer overvann.



Regnflom

Det forventes flere og større regnflommer, og i mindre bekker og elver må man forvente en økning i flomvannføring.



Jord-, flom- og sørpeskred

Økt fare som følge av økte nedbørmengder.



Stormflo

Som følge av havnivåstigning forventes stormflonivået å øke.



Beredskap og ROS

Grenland brann og redning IKS er et interkommunalt selskap som ivaretar Grenlandkommunenes plikter i forhold til forebygging og bekjempelse av branner og andre akutte ulykker.

I kommunens helhetlige ROSanalyse (2021) pekes det spesielt på:

- Egenberedskap
- Storulykkebedrifter
- Transport av farlig gods



Landbruk

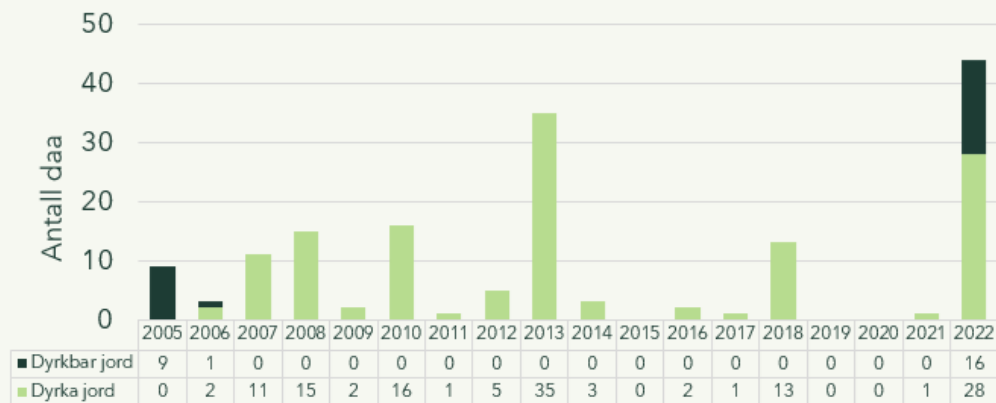
- Landbruket er en viktig del av kommunens helhetlige og systematiske samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid, jfr. Forskrift om kommunal beredskapsplikt § 3 (spesielt beredskapsjord, skogbrannvesen og skogsbilveier).
- I Bamble kommunes arealreserve er det planlagt utbygging av ytterligere 150 daa (arealregnskap, Telemark)

Driftsenheter og areal

Kilde: Søknader om produksjonstilskudd/Primærnæringsplan

| | Antall aktive bruk | Jordbruksareal i drift | Gjennomsnittlig areal pr. bruk |
|-------------|--------------------|------------------------|--------------------------------|
| 2020 | 43 | 8016 | 186,4 |
| 2021 | 43 | 7905 | 183,8 |
| 2022 | 43 | 7869 | 183,0 |

Omdisponering av dyrka og dyrkbar jord



Tabell 07903, SSB